

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Hare Excellentie drs. E.L. Schippers
Postbus 20350
2500 EJ 's-GRAVENHAGE

Betreft: Exit ANT klankbordgroep
Ons kenmerk: 020913-RMMvl
Heemstede, 2 september 2013

Geachte mevrouw Schippers,

Het bestuur van de Associatie Nederlandse Tandartsen (ANT) heeft besloten zich per direct terug te trekken uit de klankbordgroep mondzorg die het lopende kostenonderzoek van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) begeleidt. Voor de redenen voor deze stap verwijzen wij u graag naar bijgesloten open brief aan de NZa. De ANT vreest dat op basis van de uitkomsten van het kostenonderzoek overhaaste maatregelen zullen worden genomen of afspraken gemaakt, die uiteindelijk contraproductief zijn voor de toekomst en kwaliteit van de mondzorg in Nederland. Maatregelen die bovenal geen antwoord bieden op de werkelijke vraagstukken in de sector. De ANT doet derhalve een dringend appel op het ministerie om – in het belang van goede, betaalbare en toegankelijke mondzorg in Nederland – vooral geen overhaaste beslissingen te nemen. De sector heeft behoefte aan rust om samen de toekomst van de mondzorg te bepalen. Alleen een goed onderbouwde en breed gedragen visie op de toekomst van de mondzorg kan en mag volgens ons de leidraad zijn voor de te nemen maatregelen. Kortom, een toekomstvisie die tot stand komt in nauw overleg met en met de inbreng van alle betrokken partijen uit de mondzorg.

De mondzorg heeft een unieke positie binnen de zorgsector. Enerzijds zijn wij als sector mede verantwoordelijk voor de algehele gezondheid en het psychisch welbevinden van de Nederlandse bevolking, anderzijds verlenen wij producten en diensten waar de consument terecht de vrijheid van keuze verlangt zijn geld te besteden zoals hem of haar goeddunkt. Mondzorg dus op het snijvlak van collectieve belangen, met de vereisten van doelmatigheid en kostenbeheersing en van persoonlijke keuzes gebaseerd op de keuzevrijheid van individuele consumenten. Dit snijvlak wordt nog extra onderstreept door de hybride vorm van financiering van de mondzorg, die slechts deels via de basisverzekering verloopt en dus grotendeels privé door de consumenten wordt betaald.

Een van de verdiensten van het lopende kostenonderzoek van de NZa is de bevestiging van het reeds bestaande inzicht dat de mondzorgsector qua organisatie en bedrijfsvoering uiterst divers en complex is. En dat het stereotype beeld van de aan huis praktiserende tandarts met een behandelstoel in snel tempo is achterhaald.

Net als bij de huisartsen is er een tendens zichtbaar van taakdelegatie: het constructief naast elkaar bestaan van tandartsdifferentiaties, mondhygiënist en preventieassistenten. Dit in combinatie met de trend van de centralisatie van specialisaties, zodat zeldzamere ingrepen voldoende gedaan kunnen worden en de kwaliteit van deze ingrepen verbeterd kan worden.

Uitstroom

De mondzorgsector is dan ook in snel tempo aan het veranderen. Niet alleen wordt voorzien dat circa 40 procent van de tandartsen binnen 10 jaar met pensioen zal gaan. Ook de samenstelling van de uitstroom van de universiteiten wordt gedomineerd door vrouwelijke studenten die vaak in deeltijd het vak gaan uitoefenen of die in het geheel niet gaan werken. Met het oog op de toch al zeer beperkte opleidingscapaciteit in Nederland zal dit in de nabije toekomst grote gevolgen hebben voor patiënten. Ook wordt het blijkbaar steeds minder aantrekkelijk om zich buiten de grote steden als tandarts te vestigen. Voeg daaraan toe de komende vergrijzing van de Nederlandse bevolking naast de commerciële druk vanuit de industrie en handel om steeds meer en duurdere apparatuur aan te schaffen. De cocktail van problemen die op ons afkomt, begint zich haarscherp af te tekenen.

Met de Kamer Mondzorg is reeds een goede aanzet gegeven voor het ontwikkelen van richtlijnen. Wij steunen dit initiatief van harte. Echter, wij denken dat het mogelijk moet zijn om dit initiatief van meet af aan in een veel ambitieuzer kader te plaatsen en hier alle aspecten van de kwaliteit van de mondzorg in mee te nemen. Dan gaat het om intercollegiale visitatie, wenselijkheid en inhoud van permanente nascholing en met protocollen vastgelegde vormen van taakverdeling en taakherschikking. Dit naast garanties voor de consument en toegankelijke en snelle klachtenprocedures.

Preventie

Het geheel overziende kunnen wij alleen maar constateren dat werkelijk goed doordachte preventie de basis moet zijn van de mondzorg van de toekomst, gekoppeld aan een juiste taakverdeling en een financieringsvorm die preventie daadwerkelijk stimuleert. Daarnaast vraagt mondzorg bij ouderen dringend om een structurele oplossing. Tarieven en tariefsaanpassingen alleen gaan dit nooit bewerkstelligen. Wat onderzocht moet worden is een systeem dat op de flanken van jeugdmondzorg en ouderenzorg doelmatig is en kan werken binnen een jaarlijks vastgesteld budgetkader zonder verrassingen. En een systeem waarbij een middensegment ontstaat met een politiek gewenste mate van persoonlijke consumentenvrijheid en met tarieven die het mede mogelijk maken de basiszorg ook in de toekomst voor iedereen toegankelijk en betaalbaar te houden.

Waar wij als ANT echter beducht voor zijn is dat er voorafgaande aan de uitkomst van het kostenonderzoek of op basis van dit onderzoek overhaaste maatregelen worden genomen of afspraken gemaakt, die alle partijen zand in de ogen strooien en die de werkelijke problematiek camoufleert. Wij mogen er toch van uitgaan dat de Nederlandse consument in meer geïnteresseerd is dan de vraag of een praktijk wel binnen 3 keer de telefoon opneemt? En dat het uitgangspunt niet luidt dat wat goedkoper is vanzelfsprekend ook beter is. Kwaliteit en veiligheid moeten inhoudelijk kunnen worden beoordeeld.

Het is om al deze redenen (en in reactie op uw brief van 26 april 2013) dat wij u vragen eventuele maatregelen rond dit kostenonderzoek op te schorten voor de tijd die nodig is om samen met de sector een breed gedragen visie te ontwikkelen op de toekomst van de mondzorg. En de tijd ook die nodig is om het kostenonderzoek zodanig aan te vullen dat een werkelijk representatief en betrouwbaar beeld van de sector kan worden verkregen. Wij zijn vooral bevreesd dat na de tumultueuze periode

van het experiment met de vrije prijzen en de ophef en onrust rond het kostenonderzoek het draagvlak onder de mondzorgverleners zal wegslinken indien maatregelen worden getroffen die als voorbarig, slecht onderbouwd of onrechtvaardig worden ervaren.

Dialogoog

Tot slot en wellicht ten overvloede: het vertrek uit de klankbordgroep van de NZa mag niet worden opgevat als een signaal dat de ANT haar verantwoordelijkheid ontloopt. Integendeel, we staan open voor een constructieve dialoog met alle betrokken partijen om een visie te ontwikkelen, die de kwaliteit en veiligheid van de mondzorg in Nederland als uitgangspunt heeft en deze waar mogelijk nog verder zal verbeteren.

Wij hopen derhalve van harte dat onze ideeën weerklank bij u vinden en u geïnteresseerd bent meer diepgaand van gedachten hierover te wisselen.

Hoogachtend,

Jan-Willem Vaartjes
Voorzitter ANT

Bijlage : Brief aan NZa